

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 13/06-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 29. júna 2006 o žiadosti generálneho prokurátora Slovenskej republiky zo 4. mája 2006 sp. zn. VII/2 Gv 150/05-13 o vydanie súhlasu na trestné stíhanie sudcu Okresného súdu Č. JUDr. Š. M., bytom K., podľa § 231 písm. j) Trestného poriadku s poukázaním na § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre, čl. 136 ods. 3 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky a § 74e ods. 2 prvej vety zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov takto

r o z h o d o l :

Ústavný súd Slovenskej republiky **d á v a s ú h l a s** na trestné stíhanie sudcu Okresného súdu Č. JUDr. Š. M., bytom K., pre skutky právne kvalifikované ako trestné činy prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1 a 2 a zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) Trestného zákona (v znení účinnom do 31. decembra 2005) na skutkovom základe uvedenom v žiadosti generálneho prokurátora Slovenskej republiky zo 4. mája 2006 sp. zn. VII/2 Gv 150/05-13.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. mája 2006 doručená vyššie označená žiadosť generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) o vydanie súhlasu na trestné stíhanie sudcu Okresného súdu Č. JUDr. Š. M. (ďalej len „sudca“ a „okresný súd“) na nasledovnom skutkovom základe:

„- JUDr. Š. M. ako sudca Okresného súdu v Č. v presne nezistený deň v mesiaci jún 2000 v bližšie neurčenom čase v Č. v budove Okresného súdu Č., vo svojej kancelárii žiadal a prevzal od I. M. - účastníka konania vo veci vedenej na Okresnom súde v Č. pod číslom konania 10 C 360/2000, finančnú hotovosť vo výške 10.000,- Sk za skoré ukončenie občiansko právneho konania o vysporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ako aj za vydanie predbežného opatrenia rozhodnutia - zákaze dispozície účastníkom konania s vkladom v banke a nehnuteľnosťami,

- JUDr. Š. M. ako sudca Okresného súdu v Č. v presne nezistený deň začiatkom mesiaca október 2000 v bližšie neurčenom čase v Č. v budove Okresného súdu Č., vo svojej kancelárii prevzal od I. M. - účastníka konania vo veci vedenej na Okresnom súde v Č. pod číslom konania 10 C 360/2000, finančnú hotovosť vo výške 10.000,- Sk za skoré ukončenie občiansko právneho konania o vysporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ako aj za vydanie predbežného opatrenia rozhodnutia - zákaze dispozície účastníkom konania s vkladom v banke a nehnuteľnosťami.“

K žiadosti boli pripojené prílohy: prvopis spisového materiálu evidovaného vyšetrovateľom Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii Stred v Banskej Bystrici, pod sp. zn. PPZ-74/BPK-S-2005 s prílohou, kópia žiadosti o vydanie súhlasu na trestné stíhanie sp. zn. VII/2 Gv 129/05-29 z 11. novembra 2005, kópia uznesenia ústavného súdu č. k. PL. ÚS 32/05-22 z 1. decembra 2005, kópia uznesenia o vznesení obvinenia sp. zn. PPZ-61/BPK-S-2005 z 1. decembra 2005.

Generálny prokurátor poukázal predovšetkým na uznesenie o začatí trestného stíhania vo veci z 1. decembra 2005, doteraz vykonané dôkazy v prípravnom konaní (výsluch svedka I. M. a zabezpečenie fotokópie spisu okresného súdu sp. zn.

10 C 360/2000) a z nich vyplývajúci dostatočne odôvodnený záver, že páchatel'om trestných činov je sudca.

Keďže rovnosť ľudí v dôstojnosti i v právach a účel trestného konania vyjadrený v § 1 Trestného poriadku sú takými relevantnými princípmi právneho štátu a demokratickej spoločnosti, že ich aplikácia v konkrétnych trestných kauzách musí mať prioritný charakter vo vzťahu k uplatňovaniu inštitútu trestnoprocesnej exempcie sudcu, žiada ústavný súd o vydanie súhlasu na trestné stíhanie sudcu.

Na neverejnom zasadnutí pléna ústavného súdu konanom 29. júna 2006 o žiadosti generálneho prokurátora (ďalej len „neverejné zasadnutie“) prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky JUDr. V. K. (poverený zastupovaním generálneho prokurátora) zotrval na dôvodoch písomnej žiadosti o vydanie súhlasu na trestné stíhanie sudcu.

2. Ústavný súd žiadosť generálneho prokurátora zaslal sudcovi, umožnil mu vyjadriť sa k nej písomne aj ústne a tiež nahliadnuť do spisového materiálu.

Sudca sa vyjadril písomne podaním zo 7. júna 2006 a ústne na neverejnom zasadnutí. Spáchanie trestnej činnosti jednoznačne poprel, tvrdenia rozhodného svedka označil za nepravdivé a namietol, že dosiaľ nebol vo veci vôbec vypočutý. Na konkrétne položenú otázku, či vie o nejakom inom motíve vedúcom k podaniu žiadosti generálnym prokurátorom o vydanie súhlasu na jeho trestné stíhanie (t. j. okrem toho, čo je písomne uvedené v žiadosti), sudca odpovedal záporne.

II.

1. Podľa čl. 145 ods. 2 druhej vety ústavy rozsah imunity sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 29a ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov za rozhodovanie nemožno sudcu ani prísediaceho stíhať, a to ani po zániku ich funkcií.

Podľa § 8 ods. 1 Trestného poriadku pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu nepodliehajú osoby, ktoré používajú imunity a výsady podľa zákona alebo podľa medzinárodného práva.

Podľa § 9 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, ak ide o osobu, ktorá je vyňatá z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu, alebo o osobu, na ktorej stíhanie je potrebný súhlas, ak taký súhlas nebol oprávneným orgánom daný.

Podľa čl. 136 ods. 3 prvej vety ústavy ústavný súd dáva súhlas na trestné stíhanie sudcu.

Podľa § 74e ods. 2 zákona o ústavnom súde ak príslušný orgán oznámi predsedovi ústavného súdu, že žiada ústavný súd o vydanie súhlasu na trestné stíhanie alebo na vzatie do väzby sudcu, sudcu podľa osobitného predpisu alebo generálneho prokurátora, predseda ústavného súdu zvolá bez zbytočného odkladu plénum ústavného súdu. Plénum ústavného súdu prerokuje a rozhodne o žiadosti príslušného orgánu, pričom umožní osobe, ktorej sa žiadosť týka, vyjadriť sa o veci. Ak sa žiadosť týka sudcu, ten nehlasuje.

Podľa § 231 písm. j) Trestného poriadku iba prokurátor je oprávnený v prípravnom konaní vyžiadať súhlas na trestné stíhanie... osoby, v ktorej prípade je na taký úkon potrebný súhlas... ústavného súdu...

2. Ústavný súd v doterajšej rozhodovacej činnosti týkajúcej sa žiadostí o súhlas na trestné stíhanie sudcu podľa čl. 136 ods. 3 prvej vety ústavy (napr. PL. ÚS 19/02, PL. ÚS 24/03, PL. ÚS 4/04 a PL.ÚS 1/05) vychádzal z nasledovných právnych úvah.

Ústava vo vzťahu k niektorým skupinám, kategóriám osôb upúšťa od zásady rovnosti práva a pripúšťa výnimku pre tieto skupiny, kategórie osôb z pôsobnosti trestného práva alebo i správneho práva v rozsahu a spôsobom ustanoveným ústavou a zákonom. Do tejto kategórie osôb patria aj sudcovia.

Sudca teda požíva určitú imunitu, ktorá mu má zaistiť nezávislosť predovšetkým na výkonnej moci, jeho sudcovskú právomoc slobodne zisťovať právo, ako aj posilniť jeho občiansku odvahu rozhodovať v súdnych sporoch v konkrétnych prípadoch o konkrétnych ľudských osudoch len na základe zákona. Táto imunita rovnako ako každá imunita súvisí so zodpovednosťou, ktorej posúdenie v prípade zneužitia patrí súdnym orgánom. Takýto postup je plne v súlade s deľbou štátnej moci na zákonodarnú, výkonnú a súdnu. Imunita sudcu je teda zvláštne oprávnenie považované za jednu zo základných záruk sudcovskej nezávislosti.

Účelom imunity je ochrana funkcie sudcu pred zneužitím práva stíhať trestné činy a priestupky používaním nátlaku prostriedkami trestného konania, používaním donucovacích prostriedkov, na ktoré sú oprávnené príslušné orgány výkonnej moci. Táto imunita sudcu prirodzene nemôže slúžiť na to, aby bola zaistená beztrestnosť páchatel'ov trestných činov. Preto táto imunita nie je absolútna a trvá len do rozhodnutia príslušného súdneho orgánu, ktorý rozhodne o upustení od imunity a dá súhlas na trestné stíhanie a ďalšie úkony v trestnom konaní. Od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia sa stáva trestné stíhanie sudcu prípustným.

Vo veciach sp. zn. PL. ÚS 3/06 a PL. ÚS 4/06 ústavný súd zdôraznil, že:

- nevyhnutnou podmienkou udelenia súhlasu na trestné stíhanie sudcu je skutočnosť, že trestné stíhanie - za skutok, ktorý má byť jeho predmetom - je prípustné, t. j. že sa naň nevzťahuje imunita sudcu, ktorá by znamenala jeho vyňatie z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu a neprípustnosť jeho trestného stíhania (podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku), a že

- dôvodom na odopretie súhlasu na trestné stíhanie sudcu je zistenie ústavného súdu o tom, že súhlas na trestné stíhanie sa žiada za skutok, ktorého podstata spočíva v rozhodovaní sudcu všeobecného súdu.

3. Ústavný súd na základe preskúmania žiadosti generálneho prokurátora o vydanie súhlasu na trestné stíhanie sudcu okresného súdu, dôkazov, ktoré mu predložil, a vyjadrení sudcu nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by v dobe rozhodovania ústavného súdu odôvodňovali podozrenie, že ide o pokus zneužiť prostriedky trestného konania voči tomuto sudcovi. Podstata skutkov, ktoré sú predmetom trestného konania, nespočíva v rozhodovaní sudcu, a teda sa na ne nevzťahuje ani jeho imunita.

Ústavný súd preto dáva súhlas na trestné stíhanie sudcu pre skutky (uvedené v žiadosti generálneho prokurátora) právne kvalifikované ako trestné činy prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods.1 a 2 a zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2006 (čl. 50 ods. 6 ústavy).

Otázka, či je sudca vinný zo spáchania skutkov naplňajúcich znaky trestných činov, nemôže byť predmetom konania ústavného súdu podľa čl. 136 ods. 3 prvej vety ústavy, ale iba trestného konania (PL. ÚS 32/05).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2006